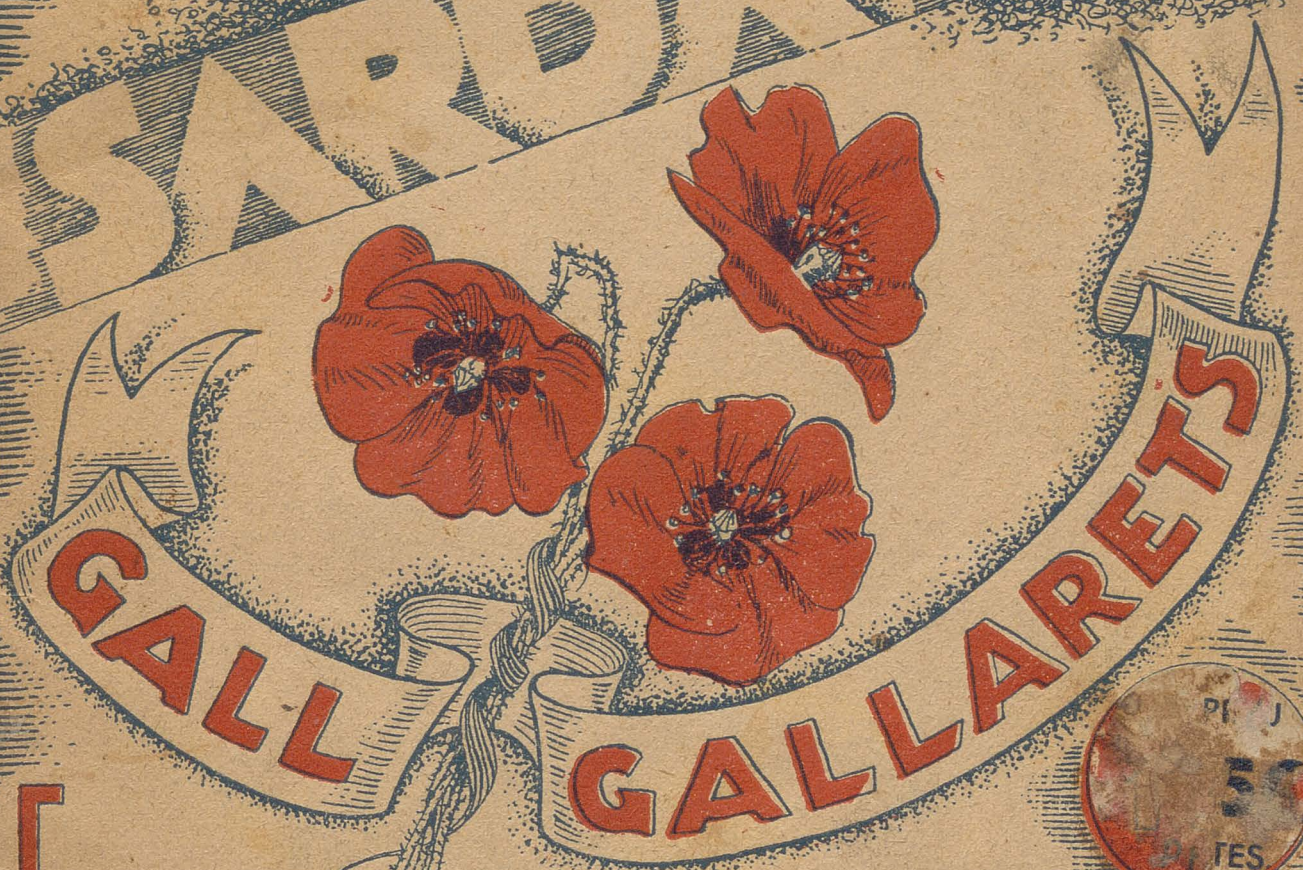

190-50

OPUSCLE

PER A APRENDRE DE BALLAR

SARDANIES

ESCRIT PEL SARDANISTA MARTÍ PALOMA
 DE CATORZE ANYS DE PRENDRE
 INCURSOS A L'EMPORDÀ I A BARCELONA
 TUALMENT FORMA PART DE
DOSELLA, CAMPIONS SARDANISTES DE
 CATALUNYA DEL 1933

G
 3.31(460)
 L
 u

OPUSCLE

per a
apèndre a ballar

SARDANES

**Aquest opuscle serveix exclusivament
per aprendre de ballar sardanes**

**Havent fet el dipòsit que marca
la llei, queda prohibida la reproducció**

LA SARDANA

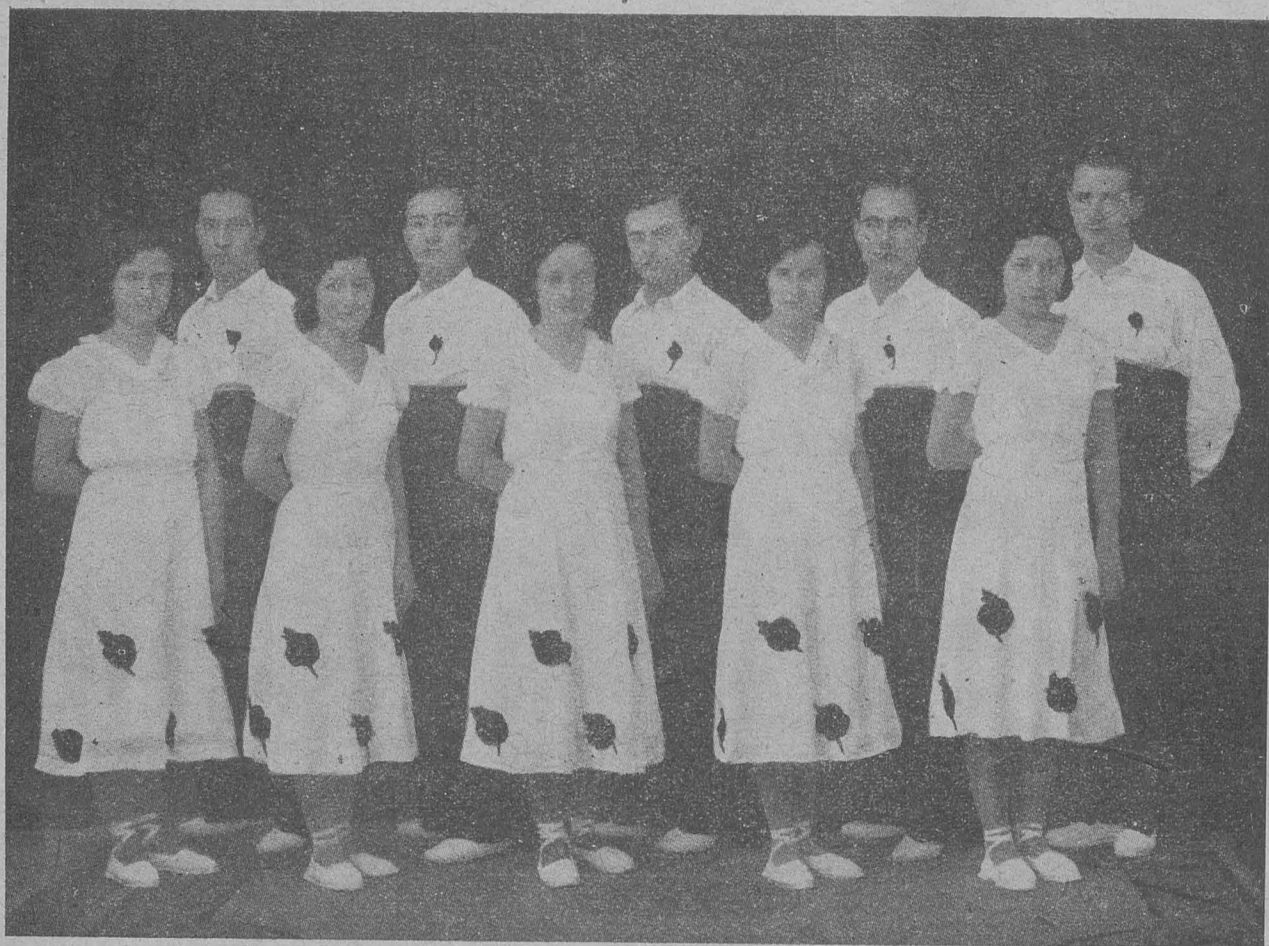
La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan,
és la mòvil, magnífica anella
que amb pausa i amb mida va lenta oscilant.
Ja es decanta a l'esquerra i vacila,
ja volta altra volta a la dreta dubtant,
i s'en torna i retorna intranquila,
com mal orientada l'agulla d'iman.
Fixa's un punt i es detura com ella...
Del contrapunt arrencant-se novella,
de nou va voltant.

La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.
Els fadrins, com guerrers que fan via,
ardids la puntegen; les verges no tant;
mes, devots d'una santa harmonia,
tots van els compassos i els passos comptant.
Sacerdots els diríeu d'un culte
que en mística dansa s'en vénen i van
emportats pel símbol oculte
de l'ample rodona que els va agermanant.
Si el contrapunt el bell ritme la estrella
para's, sospesa de tal meravella...

El ritme tornant,
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.
El botó d'eixa rodona, quin era
que amb tal simetria l'anava centrant?
Quina mà venjativa i severa
buidava la nina d'aquest ull gegant?
Potsé un temps al bell mig s'hi apilaven
les garbes polsoses del blat rossejant,
i els suats segadors festejaven
la pròdiga Ceres saltant i ballant.

Dels contrapunts la vagant cantarella
és estrafeta passada d'ocella
 que canta voltant ;
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.
No és la dansa lasciva, la innoble,
els uns parells d'altres desaparellant ;
és la dansa sencera d'un poble
que estima i avança donant-se les mans.
La garlanda suaument es desilliga ;
desfent-se, s'eixampla, esvaint-se al voltant ;
cada mà, tot deixant a l'amiga,
li sembla prometre que ja hi tornaran.
Ja hi tornaran de parella en parella.
Tota ma Pàtria cabrà en eixa anella,
 i els pobles diran :
La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

JOAN MARAGALL

Colla de entusiastes sardanistes concursants de Barcelona (Rosella)
guanyadors del Premi d'Honor del Concurs celebrat a l'Exposició,
el 29 d'octubre de 1933.

Teoria i pràctica

La teoria per aprendre a ballar sardanes la trobareu en aquest llibret explicada tan senzillament com m'ha estat possible; i el que vulgui aprendre de ballar-les si hi posa interès i afició, en vuit dies en podrà aprendre a casa seva mateix sense haver de menester ningú que que n'hi ensenyi.

La teoria de les coses val molt però si pot anar acompanyada de la pràctica, encare val molt mes, doncs si viviu a Barcelona i adquiriu aquest llibret, us recomano que si hi trobeu dificultats per aprendre de marcar els compassos, aneu al local sardanista de mes a la vora de casa vostra, que donen curssets de ballar sardanes i pregunteu pel vocal de torn demanant-li que us dongui una petita explicació. I veureu com en dos minuts sabeu marcar els compassos i amb el servei d'aquests grafics lo senzill que es aprendre de ballar sardanes.

I per millor orientació vostra, si voleu fer-vos sardanistes ben aviat, podeu acudir als següents llocs d'ensenyament on aprendreu unes lliçons que us seran molt profitoses.

Llocs que donen curssets d'ensenyament de sardanes
Barcelona:

FOMENT SARDANISTA DE SANS

Carrer de Sarrià, 12, baixos;
tots els dies feiners de 7 a 9 del vespre, excepte
els dissabtes.

FOMENT DE LA SARDANA DE BARCELONA

carrer del Pi, 11, baixos.
sols els dijous de 7 a 9 del vespre.

Gracia - carrer de Santa Magdalena, 12, entressol.
sols els dimecres de 7 a 9 del vespre.

Sarrià - carrer Hort de la Vila, 15
sols els diumenges de 11 a 1.

Sant Gervasi - carrer Babilonia, 2
sols els dimarts de 7 a 8 del vespre.

Poble nou - Passeig del Triomf, 72
tots els dies de 7 a 9 del vespre.

Barceloneta - Passatge Carbonell, 1
tots els dies de 7 a 9 del vespre.

Tots aquells de fora Barcelona que teniu a la vostra població alguna entitat que fomenti la sardana, si adquireu aquest llibret procureu acostar-vos-hi que els serà de bon grat, amb la vostra col·laboració, donar curssets d'ensenyament per la major difusió de la sardana i per l'engrandiment de l'entitat.

De tots els costums i estils de ballar sardanes el que s'ensenyava en aquest llibret es el punt empordanès que s'anomena *creuant els peus*, punt que dona a la sardana molta serietat i bellesa donant-li un caire de purificació, com quedà demostrat en el concurs de campionat que es celebrà al Palau núm. 2 de l'Exposició de Barcelona el 29 d'octubre de 1933, on la sardana es vegé representada per una selecció dels sardanistes més entusiastes de Catalunya i jutjada per un jurat de personalitats d'entitats de les comarques tan coneixedores de la sardana com Figueres, Olot, Girona, Ripoll, Vic i Barcelona. Tots els membres representatius de dites comarques baix el seu imparcial criteri al donar el fall del Jurat donaren al punt *creuant els peus* les notes més altes.

Al lloar aquest punt empordanés *creuant els peus*, no vull dir que la sardana hagi de ballar-se així forçosament. Jo sols com a sardanista i enamorat de les sardanes, sentint el mancament que patim de facilitats per aprendre de ballar-les, sols he volgut buscar una manera fàcil i senzilla per aprendre de donar els primers passos i un cop ja sigueu sardanistes i domineu ben be la dansa pogueu ballar-la al vostre gust i al plaer de les vostres cames, aixó sí recomenant-vos guardar sempre el ritme de serietat més possible.

LA NOSTRA DANSA

Sóc sardanista molt entusiasta,
ballo sardanes amb fruició,
i quan la cobla a tocar comença
posar-me a un rotllo és ma il·lusió.
Té la sardana olor de ginesta,
tons de rosella, de blat madur,
tota ella és símbol d'antiga gesta
que escalafa l'ànima amb amor sà i pur.

Es com garlanda de flors boscanes,
com raig bellíssim d'or esplendent,
que al suau ritme de les sardanes
es descapdella màgicament.

Joves i noies ballen seriosos
posseïts semblen d'un gran fervor.
I és que eixa dansa té sons gloriosos
que de Fe et parlen, Pàtria i Amor.

Ballo eixa dansa amb plaer puríssim
jo que ma pàtria amo amb fervor,
germans, danseu-la, i foc sacratíssim
farà una brasa del vostre cor.

Que visca sempre la dansa amada
que acostà els pobles, juntes les mans,
de tots volguda i sempre admirada,
siguin per ella els nostres cants.

Maria Carbonell

Ballar Sardanes

Ve a ésser una cosa molt fácil perquè tots els punts o compassos de música es ballen igual: compassos curts, llargs i tresos.

Sols ténen la diferència que els compassos curts es ballen de dos en dos, o sigui:

dos compassos de la banda esquerra
i dos compassos de la banda dreta.

I els llargs en lloc de dos compassos per banda es ballen de quatre en quatre:

quatre compassos de la banda esquerra
i quatre compassos de la banda dreta.

Tots els compassos tenen la mateixa perfecció i quasi la mateixa explicació.

EXPLICACIO PER APENDRE DE BALLAR

SARDANES PER MITJA DELS GRAFICS

Per aprendre de ballar els compassos curts esteneu a terra la part de paper dels gràfics anomenats curts, que consta de puntes de peus i peus sencers.

Un cop estés el gràfic, al gravat de la lletra E i poseu el peu esquerra i al gravat de la lletra D el peu dret; quedant-vos amb els peus junts, posició per a començar de marcar els compassos.

Cal tenir comte que cada compás de la sardana te dos temps, be sigui dos moviments dels dos peus e del mateix peu.

MANERA DE MARCAR DOS COMPASSOS CURTS QUE ES BALLEN DE LA BANDA ESQUERRA I ELS DE LA BANDA DRETA

Primer compás:

Amb la punta del peu esquerra donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del núm. 1, i fareu passar el mateix peu esquerra al gravat del número 1 (deixant-hi el peu parat).

Aquests dos moviments del peu esquerra son un compás de la sardana.

Segon compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, fareu passar el peu dret al gravat del número 2, assenyalat amb les dues ratlles, deixant-hi el peu parat.

I el peu esquerra, creuant per davant del dret, el fareu tornar a passar al gravat del número 2 de la lletra E deixant-hi el peu parat.

Amb aquests altres dos moviments de peus tindreu marcat el segon compás de curts de la banda esquerra.

I sense variar la posició de peus en que heu quedat, marcareu seguidament els dos compassos curts que es ballen de la banda dreta.

Tercer compás:

Amb la punta del peu dret (descreuant per darrera l'esquerra) donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 3 i fareu passar el mateix peu dret al gravat del número 3. (Deixant-hi el peu parat).

Quart compás:

Sense variar de la posició que heu quedat, fareu passar el peu esquerra al gravat del número 4, (assenyalat amb les dues ratlles) deixant-hi el peu parat.

I el peu dret (creuant per davant l'esquerra) el fareu tornar a passar al gravat del número 4 de la lletra D (deixant-hi el peu parat).

I ja teniu explicats els compassos curts que es ballen en les sardanes.

PER CONTINUAR BALLANT

Sense variar la posició de peus en que heu quedat (descreuant el peu esquerra per darrera el dret) tornareu a començar el primer compás de la banda esquerra.

Es aconsellat que ho practiqueu molt, fins que hi tingueu molta pràctica i porteu conjunt com si ballessiu sardanes.

EXPLICACIO PER APENDRE DE BALLAR

ELS COMPASSOS LLARGS

No passeu a la explicació dels compassos llargs fins que tingueu ben apresos els compassos curts.

Per aprendre de ballar els compassos llargs ve a ser casi el mateix que els curts.

També cada compás te dos moviments (o be sigui dos temps).

Sols tenen la diferència que en lloc de ballar-ne dos per banda, de llargs s'en ballen quatre, que son:
quatre compassos de la banda esquerra
i quatre compassos de la banda dreta.

Per aprendre de ballar els compassos llargs esteneu a terra el gràfic titulat llargs que consta de puntes de peus i peus sencers.

Un cop estés el gràfic al gravat de la lletra E, hi possareu el peu esquerra i al gravat de la lletra D el peu dret. Quedant-vos amb el peus junts per començar de marcar els compassos.

MANERA DE MARCAR ELS QUATRE COMPASSOS LLARGS QUE ES BALLEN DE LA BANDA ESQUERRA

Primer compás:

Amb la punta del peu esquerra donareu un lleuger cop damunt la punta de peu del número 1 i fareu passar el mateix peu al gravat número 1 (deixant-hi el peu parat).

Segon compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat amb la punta del peu dret donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 2, (creuant per damunt del peu esquerra) fareu passar el peu dret al gravat número 2 (deixant-hi el peu parat).

Tercer compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, amb la punta del peu esquerra (descreuant per darrera el dret) donareu un lleuger cop sobre la punta de gravat del número 3, fent passar el peu esquerra al gravat del número 3 (deixant-hi el peu parat).

Quart compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, fareu passar el peu dret al gravat del número 4 (assenyalat amb les dues ratlles) deixant-hi el peu parat, i el peu esquerra (creuant par davant del dret) el fareu passar al gravat del número 4 (deixant-hi el peu parat).

I ja tindreu explicats els quatre compassos de la banda esquerra.

MANERA DE MARCAR ELS QUATRE COMPASSOS QUE ES BALLEN DE LA BANDA DRETA

Cinqué compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat amb la punta del peu dret (descreuant per darrera l'esquerra) donartu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 5 i fareu passar el peu dret al gravat del número 5 (deixant-hi el peu parat).

Sisé compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, amb la punta del peu esquerra donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 6 i (creuant per davant del peu dret) fareu passar el peu esquerra al gravat del número 6 (deixant-hi el peu parat).

Seté compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, amb la punta del peu dret donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 7, i (descreuant per darrera l'esquerra) fareu passar el peu dret al gravat del número 7 (deixant-hi el peu parat).

Vuité compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, fareu passar el peu esquerra al gravat del número 8 (assenyalat amb les dues ratlles, deixant-hi el peu parat. I el peu dret, creuant per davant l'esquerra el fareu passar al gravat del número 8 de la lletra D (deixant-hi el peu parat).

I tindrem explicats els quatre compassos llargs que es ballan de la banda dreta.

PER CONTINUAR BALLANT

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, (descreuant el peu esquerra per darrera el dret) tornareu a començar el primer compàs de la banda esquerra.

I, igual que els compassos curts, ho practicareu molt, procurant de portar conjunt com si ballessiu sardanes.

ADVERTIMENT

Un cop ja sabeu ballar be damunt dels gràfics, heu de practicar-vos sense els gravats; els poseu davant vostre i balleu a terra els mateixos compassos i recorrent l'espai exacte que tenen els gràfics que ocupen el mateix espai que normalment es recorra ballant sardanes.

Hi poseu molt de comte de no fer els compassos massa exagerats; els compassos han d'ésser petits i polits.

EXPLICACIO PER APENDRE DE BALLAR

ELS COMPASSOS TRESOS

Per ballar sardanes es molt convenient també saber fer tresos, per passar dels compassos curts als llargs i per acabaments de les tirades que tiren a senassós.

Per aprendre de ballar els compassos tresos estendreu a terra el gràfic de gravats anomenats tresos, que consta de puntes de peus i peus sencers.

Al gravat de la lletra E hi posareu el peu esquerra i al gravat de la lletra D el peu dret quedant-vos amb els peus junts per marcar els compassos.

MANERA DE MARCAR UN TRES DE LA BANDA ESQUERRA

Primer compàs:

Amb la punta del peu esquerra donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 1 i fareu passar el peu esquerra al gravat del número 1 (deixant-hi el peu parat).

Segon compàs:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, amb la punta del peu dret donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 2 i (creuant per davant del peu esquerra) fareu passar el peu dret al gravat del número 2 (deixant-hi el peu parat).

Tercer compàs:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, al peu esquerra (descreuant per darrera del dre) el fareu passar al gravat número 3, quedant-vos amb els peus junts i parats.

I tindreu marcat el tres de la banda esquerra.

MANERA DE MARCAR UN TRES DE LA BANDA DRETA

Primer compás: —

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, amb la punta del peu dret donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat núm. 1, i fareu passar el peu dret al gravat del número 1 (deixant-hi el peu parat).

Segon compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, amb la punta del peu esquerra donareu un lleuger cop damunt la punta del gravat del número 2 i (creuant per davant del peu dret) fareu passar el peu esquerra al gravat del número 2 de la lletra E (deixant-hi el peu parat).

Tercer compás:

Sense variar la posició de peus en que heu quedat, al peu dret (descreuant per darrera l'esquerra) el fareu passar al gravat del número 3 de la lletra D, quedant-vos amb els peus junts i parats.

I tindreu marcat el tres de la banda dreta.

Com ja sabeu ballar curts, llargs i tressos us serà molt profitós que balleu combinant alguns compassos curts i altres compassos de llargs per adquirir pràctica a passar d'uns compassos als altres.

Per passar dels curts als llargs i dels llargs als curts, haveu de fer un tres, tant a la dreta com a l'esquerra, tingueu sempre atenció que si acabeu amb un tres a l'esquerra haveu de començar els altres compassos de la banda dreta.

Sempre s'han de començar les tirades de la banda contrarià a la que s'havien acabat.

Com que ja sabeu ballar curts i llargs i tressos ja podeu posar-vos a un rotllo aconsellant-vos que no intenteu repuntejar fins que sapiguen ballar ben be posant i seguint la música, perquè sense repuntejar ja es poden ballar sardanes.

Si tot ballant us esvereu i perdeu el compàs, el mes práctic es quedar-se parat amb els pues junts, esperant agafar altre cop els compassos del número 1 de la banda esquerra o el compàs número 5 de la banda dreta.

EXPLICACIO PER APRENDRE DE REPUNTEJAR

El repuntejar és la principal bellesa de la sardana lo que li dona més entusiasme i alegria.

Repuntejar (o saltar) ve a ser el mateix que ballar pla, marcant igual els compassos (creuant els peus) i també cada compàs te dos temps, o sigui dos moviments.

Alxí es que per aprendre de repuntejar ho fareu amb els mateixos gràfics dels compassos llargs, tenint en conte les explicacions següents:

Al moment que voleu posar-vos a saltar heu de posar els peus mig de puntetes, no havent de posar mai el peu pla damunt de cap gravat.

MANERA DE REPUNTEJAR ELS QUATRE COMPASSOS DE LA BANDA ESQUERRA

Poseu el peu esquerra al gravat de la lletra E i el peu dret al gravat de la lletra D.

Primer compàs:

Al moment que amb la punta del peu esquerra doneu el lleuger cop damunt la punta del gravat del número 1 i feu passar el peu al gravat del número 1 (marcant el compàs) amb el peu dret descansant mig de punta sobre el gravat del número 8, haveu de donar dos saltironets sense perdre el ritme de la sardana.

Segon compàs:

Al moment que amb el peu dret doneu el lleuger cop damunt la punta del gravat del número 2 i (creuant per damunt l'esquerra) el feu pasar al gravat del número 2 (marcant el compàs) amb el peu esquerra haveu de donar dos saltironets damunt del gravat del número 1 sense perdre el ritme de la sardana.

Tercer compàs:

Al moment que amb el peu esquerra (descreuant per darrera el peu dret) doneu el lleuger cop damunt la punta del gravat del número 3 i feu pasar el peu al gravat del número 3 (marcant el compàs) amb el peu dret haveu de donar dos saltironets damunt del gravat del número 2 sense perdre el ritme de la sardana.

Quart compàs:

El peu dret després de donar els dos saltironets passa tot seguit al gravat del número 4 (assenyalat amb les dues ratlles) descansant mig de puntes (sense donar cap saltironet) el precís moment que el peu esquerra (creuant per damunt el dret) passa al gravat del número 4, marcant el segon temps del compàs.

Per marcar els quatre compassos de la banda dreta, feu lo mateix que per marcar los de la banda esquerra, tingueu sempre la precaució que el peu que descansi mig de punta damunt els gravats haveu de donar dos saltironets i tenir sempre els peus casi en moviment continu, portant el ritme de la sardana.

El compàs 8; el mateix que el compàs 4, no hi entren saltironets.

Repuntejar o saltar es cosa que no s'apren tot seguit, si be amb temps, a mesura de molta pràctica de ballar pla, com aquell que diu sense donar-vos-en conte, us trobeu que salteu i també molt depen de l'afició i entussiasme que se li desperta al sardanista quan comença a sentir vocació i interés per les sardanes; n'hi ha que en pocs dies ja son dominadors de tots els punts i puntets i també n'hi ha d'altres qu'els costa molt mes.

Per repuntejar prompte? Tot depén de l'esperit i inspiració del sardanista.

Repuntejar! Aquí està lo bonic, el deliri, tot lo gran de la sardana, així és com les sardanes penetren al cor i a l'ànima del sardanista; és el moment que el ballador

encísat per la melodia de la tiple i la tenora, escoltant les seves melodioses notes, s'entrega a la voluptat de la sardana, salta, brinca, estenent els braços, mirant al cel no pert un brí de nota de les que la cobla desgrana, dona les mans amb lleugeresa als companys de la rotllana, tan si es jove com si és vell o una donzella engalanada, tan se val; a les sardanes hi cap tothom, sense distinció d'edad ni de classes, és tan gran la seva bellesa que tot el que es digui per enaltir-la es poc per ella, perquè clou en la seva rotllana tanta grandesa que en cap mes dança del món s'es trobada.

Sinopsis de la Sardana

amb una demostració de la forma que les toquen les cobles:

Primera part de curts	Primera tirada de curts Segona tirada de curts
Primera part de llargs	Primera tirada de llargs Segona tirada de llargs
Segona part de curts	Tercera tirada de curts Quarta tirada de curts
Segona part de llargs	Tercera tirada de llargs Quarta tirada de llargs Primer contrapunt
Tercera part de llargs	Quinta tirada de llargs Segon contrapunt
Tirada final	Sisena tirada de llargs

Així que la sardana conta de deu tirades de música, dividint-se

- 4 tirades de compassos curts i
- 6 tirades de compassos llargs.

NORMES I COSTUMS DE LA SARDANA, QUE DEURIEN SABER TOTS ELS SARDANISTES

Per entrar en un rotllo que ja estiguin tots aparellats, lo mes bonic fora, no entrar sense la vostra parella i al entrar tenir la precaució sempre de trencar del bras esquerra del ballador puig el bras dret del ballador si ja hi te una balladora, no es permet mai tallar-lo.

Peró, naturalment, que si no te cap balladora a cap costat, podeu trencar pel bras que mes us plagui.

Quan un ballador es troba en un rotllo que conti i reparteixi la sardana, a l'hora del repartiment deu dir "dosos" o lo que calgui amb veu baixa que sols s'en enterin els balladors del seu rotllo, perquè el cridar massa fort es podria pendre per impertinència.

Si entreu en un rotllo que ja estigui format i ja hi hagi qui conta i reparteix, per mes que en sapigueu, si el que conta no s'erra, el vostre deure es de no dir res en prova de cultura i respecte.

El fer un reguitzell de dosos o més tresos que no siguin del conte de la sardana, es desprestigiar-la i fer-la malbé.

Si es troveu en una plaça o lloc que ballin sardanes i teniu prou lloc per formar el vostre rotllo, no entreu mai a formar-lo al mig d'un altre rotllo, perquè es una cosa molt molestosa.

Per ballar sardanes airosament no heu de mourer els braços amb nerviositat, heu de donar-los sempre lleugerament als vostres companys sense bellugar-los gens ni mica.

Aprendre de ballar sardanas no costa gens, però ésser un bon sardanista, ja es cosa mes difícil.

Si voleu conèixer be la sardana i saber tots els seus secrets, feu-vos sardanistes concursants, passeu pels desenganys i alegries que els concursos compor-

ten, tingueu fe sincera i no perdeu mai les esperances.

Si sentiu simpatia per les sardanes propagueu-les i fometeu-les fent-vos socis d'una entitat o altre.

Els sardanistes de Barcelona que vagin a ballar sardanes a carrers i plaçes, fora convenient que perdessin l'antic costum de tirar deu céntims a la barretina, haurien de modernitzar-lo tirant-hi al menys un ralet.

LA NOSTRA DANSA

La vila està de festa, festa majó;
Les nenes s'engalanen de bo i milló;
la cobla ja assenyala airosos sons,
i, alegres, a la plaça van els minyons.
El tamborí refila; va a començà
la típica sardana de l'Empordà.
Al so de les tenores i flabiol
batega el cor alegre del camperol;
comença el primer rotllo, petit, petit;
son tres nois i tres noies dels més ardits.
—Eixa sardana és nova. Quants punts tindrà?
—Trenta-vuit per seixanta. Ballem-la. Oidà.
El rotllo va engrandint-se, encomanant
la joia i l'alegria en son voltant;
el rotllo s'és fet ample anell immens;
ja no cap a la plaça, és petita, qué hi fa?
Un rotllo dins de l'altre prou s'omplirà.
Tot moviment, tot vida. Vida i ardor.
Arreu vessa alegria. Tot és amor.
Immens camp de roselles pel vent mogut;
corona unida i ferma de joventut;
els cabells de les nenes, lligats suaument;
com espigues daurades branden al vent,
ensem que va la cobla desenrotllant
idil-likes corrandes plenes d'encant.
I l'entusiasme vessa als quatre vents,
i creix i s'ageganta com foc immens,
i arriba en son deliri impetuós
que bategar es senten tots aquells cors.
Més el compàs no es trenca: marquen el punts
i acaba la sardana en sec, tots junts.

Sardana beneida. Tot germanor,
és l'ànima del poble, és patri amor.
Simbólica sardana. Bell ideal,
com la raça que et guarda, ets immortal.

CARLES OLIVER

Sinopsis de la sardana BESALU que tira 35 compassos curts per 77 de llargs, del mestre Mercader

B E S A L U

Primera tirada de curts	35
Segona tirada de curts	35
	<hr/>
	70

Primera tirada de llargs	77
Segona tirada de llargs	77
	<hr/>
	154

Tercera tirada de curts	35
	<hr/>

Quarta tirada de curts	35
	<hr/>

Tercera tirada de llargs	77
	<hr/>

Quarta tirada de llargs	77
	<hr/>

Primer contrapunt

Quinta tirada de llargs	77
	<hr/>

Segon contrapunt

Sisena tirada de llargs	77
	<hr/>

Punt final

EXPLICACIO DE LA SARDANA "BESALU". TAL COM LA BALLEN ELS SARDANISTES CONCURSANTS A LA USANÇA EMPORDANESA

Mentre el tamborí toca els repics d'atenció, els sardanistes posats en el seu lloc, es donen les mans preparant-se per aixecar-les (al acabar de tocar l'introït el flaviol) junt amb l'entrada de la música i amb lo primer moviment del peu esquerra marcant el primer compàs de la sardana.

PRIMERA PART DE CURTS

Primera i segona tirada:

Es comença sempre a ballar la sardana per la banda esquerra; aquestes dugues tirades es ballen afegides, que tirant com tiren 35 i 35 fan 70 compassos curts, que es ballen seguits acabant-se al final de les dugues tirades amb un dos, a la banda dreta.

A l'acabar-se uns compassos de la banda dreta es comencen els altres compassos per la banda esquerra. (Sempre heu de començar les tirades per la banda contraria que s'acaba).

PRIMERA PART DE LLARGS

Primera i segona tirada:

També aquestes dugues tirades les ballaren juntes (o sigui afegides) que tirant 77 i 77 fan 154 compassos, que ballaren seguits acabant les dues tirades amb un dos a la banda esquerra.

SEGONA PART DE CURTS

Tercera i quarta tirades:

Aquestes dugues tirades es ballen de una a una (separades), la tercera tirada per haver-se de començar de la banda dreta l'acabaren amb un tres a la banda dreta. La quarta es comença de la banda esquerra; l'acaben amb un tres a la banda esquerra.

SEGONA PART DE LLARGS

Tercera i quarta tirades: .

Aquestes tirades les ballen també de una en una (separades). La tercera tirada per haver-se de començar de la banda dreta, venen a acabar-la de la banda esquerra per mitjà d'un dos i un tres. La quarta tirada per començar-la de la banda dreta venen a acabar-la també de la banda esquerra per mitjà d'un dos i un tres. Quedant-se amb els peus junts i parats un petit moment esperant que el flaviol toqui els dos compassos anomenats d'espera o primer contrapunt.

TERCERA PART DE LLARGS

Cinquena tirada:

Es de reglament començar-la i acabar-la a l'esquerra, i per acabar-la a l'esquerra fa que hi entri repartició de nou, per mitjà de tres dosos i un tres. Quedant-se amb els peus junts i parats un petit moment, esperant que el flaviol toqui els dos compassos d'espera o segon contrapunt.

Sisena tirada i final:

També és reglamentat començar-la i acabar-la a l'esquerra, i per acabar-la a l'esquerra fa que hi entri repartició de nou, per mitjà de tres dosos i un tres.

Quedant-se amb els peus junts i parats llençant els braços amb energia endins del rotllo junt amb el conjunt de punt final de la cobla com a senyal de que ha finit la sardana.

OBSERVACIO

Les sardanes cambien de reparticions segons si tiratge que tenen.

Aquesta explicació es sols per la sardana "Bésalú" i sols pot servir per un altre sardana que tingui el mateix tiratge 35 de curts per 77 de llargs.

I per donar el resultat aquí present ha de començar-se a ballar al primer compàs de la sardana. Perqué segons el moment que us poseu a ballar-la que ja estigui començada pot canviar d'acabament i reparticions.

Els punts de fora Barcelona que vulguin adquirir aquest opuscle poden demanar-lo, adjuntant la quantitat que val, en segells de correu, a MARTI PALOMA, carrer Borrell, número 55, entressol primera, Barcelona.

B
79
P
OP